

Ks. GRZEGORZ POŹNIAK
Opole, UO

POSŁUGA ORGANISTY W KOŚCIELE W POLSCE W ŚWIECIE NOWYCH *NORM OGÓLNYCH* *DOTYCZĄCYCH MUZYKÓW KOŚCIELNYCH* *POSŁUGUJĄCYCH W DIECEZJACH* *KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO W POLSCE*

Wiele napisano już na temat posługi muzyków kościelnych, w tym organisty, w Kościele w Polsce. Były to artykuły przedstawiające te funkcje liturgiczne w świetle dokumentów Kościoła, historii i praktyki w Polsce, artykuły analizujące poziom zaniedbań i nadużyć na polu muzyki kościelnej, czy też w końcu artykuły będące w zamyśle autorów próbą rozwiązania najbardziej palących problemów posługi muzyków kościelnych, swojego rodzaju wizje programowego uzdrowienia tych, jednakowoż najważniejszych obok celebransa, funkcji liturgicznych.

Oczywiście sanacja stanu muzyki kościelnej w Polsce nie jest możliwa na bazie jedynie jakiegoś jednostronnego działania. Trzeba bowiem szerokiego, wielo-
poziomowego i możliwie najwszechstronniejszego działania. Słusznie przekonywał w Lublinie we wrześniu 2003 r. ks. J. Waloszek, kiedy mówił, że

nie da się uzdrowić tej sytuacji bez szeroko zakrojonej (nie tylko w Kościele) edukacji naszego polskiego, coraz bardziej „głuchego”, społeczeństwa. Same słuszne przepisy, ani nawet ciekawe propozycje repertuarowe nie wystarczą. To, czego najbardziej dzisiaj potrzeba muzyce kościelnej, to sztuki prawdziwego wychowania, wychowania, w którym jest miejsce na zmysł religijny, na tradycję, prawdę, dobro i piękno¹

Z drugiej jednak strony ważnym punktem odnowy muzyki kościelnej w Polsce wydaje się być dowartościowanie posługi muzyków kościelnych w zgromadzeniu liturgicznym. Nie chodzi tu jednak bynajmniej o jakieś kolejne opisy, analizy, programy itp. Chodzi o dobre prawne umocowanie posługi muzyków kościelnych w duszpasterstwie parafialnym. Do tego potrzebne są odpowiednie przepisy, które to doprecyzują i uregulują. Niewątpliwie większość diecezji w Polsce dopracowało się regulaminu organisty czy — ogólniej — muzyka kościelnego. Różnorodność tych regulaminów powoduje jednak, że trudno o jakieś „mówienie jednym głosem”. Jak dalece rozbieżne są diecezjalne regulaminy prezentował już autor niniejszego ar-

¹ J. WALOSZEK, *Nowe poszukiwania praktyki posoborowej w Polsce*, w: S. DĄBEK, I. PAWLAK (red.), *Thesaurus musicae sacrae summa cura servetur et foveatur. Sympozjum „Historia i współczesność muzyki liturgicznej w Polsce 100 lat od wydania Motu proprio papieża Piusa X”*, Lublin 2004, s. 160.

tykułu². Pomijając jednak prawo partykularnych Kościołów w Polsce, szczególnie odczuwalny był brak regulacji ogólnopolskich w zakresie posługi muzyków kościelnych. Ostatnie tego rodzaju dokumenty były zdecydowanie przestarzałe i w znacznej mierze nie przystawały już do nowych warunków, które charakteryzują Polskę po 1989 r. Dla pewnego porządku przypomnijmy, że w 1953 r. Episkopat Polski opublikował *Regulamin dla spraw organistowskich w diecezjach polskich*. Z kolei 15 września 1962 r. kard. S. Wyszyński podpisał *Dyrektywy w związku z instrukcją Świętej Kongregacji Obrzędów o muzyce sakralnej i liturgii*. Sprawy posługi organisty poświęcone były w tym dokumencie punkty 93–101. Miały one doprecyzowywać postanowienia wyżej wspomnianego *Regulaminu*. Oba dokumenty zostały opublikowane w *Biuletynie nr 3 Stowarzyszenia Polskich Muzyków Kościelnych*. Niezwykle palącym problemem okazało się być zatem przygotowanie nowego i „uwspółcześionego” regulaminu ogólnopolskiego. Tego trudnego zadania podjęło się Stowarzyszenie Polskich Muzyków Kościelnych podczas zjazdu członków Stowarzyszenia, który odbył się w Koszalinie w dniach 11–13 września 2007 r. Wtedy to właśnie omawiano szerzej status organisty w diecezjach, ale także formy zatrudnienia organisty, umowy i inne kwestie prawne związane z tą liturgiczną funkcją³. Ks. S. Garnczarski w sprawozdaniu ze zjazdu zauważył, iż

w prezentowanych wypowiedziach pojawiły się także postulaty ustalenia właściwego czasu pracy muzyków kościelnych, uwzględniającego czas przygotowania się do gry, podnoszenia swoich kwalifikacji, itp. Uczestnicy zjazdu wyrazili nadzieję, że zostaną wypracowane pewne kryteria, które stałyby się podstawą ustalenia modelu podziału na kategorie organistów, w zależności od wykształcenia, stażu pracy itp. Uczestnicy dyskusji zastanawiali się, czy jest możliwe wypracowanie takiego modelu dla całego Kościoła w Polsce, a także czy zostanie on przez wszystkich przyjęty⁴.

Przygotowana zatem została propozycja takiegoż regulaminu i opublikowana w 3 numerze *Biuletynu Stowarzyszenia Polskich Muzyków Kościelnych*. Debata nad przedstawionym projektem regulaminu odbyła się podczas kolejnego zjazdu Stowarzyszenia. Miało to miejsce w dniach 9–11 września 2008 r. w Licheniu. Został wtedy wypracowany dokument, który, jak pisze ks. A. Reginek — Prezes SPMK, „stanowi pewną kodyfikację wszystkich kwestii związanych ze statusem i działalnością muzyków kościelnych w zakresie ogólnopolskim”⁵. Zatwierdzony w dniu 10 września 2008 r. przez Stowarzyszenie Polskich Muzyków Kościelnych regulamin otrzymał nazwę *Normy ogólne dotyczące muzyków kościelnych posługujących w diecezjach Kościoła katolickiego w Polsce*⁶. Dokument ten został z kolei prze-

² Zob. G. POŹNIAK, *Kwalifikacje i kategorie organistów*, w: TENŻE (red.), *Posługa organisty. Biuletyn nr 3 Stowarzyszenia Polskich Muzyków Kościelnych*, Opole – Lublin 2008, s. 40–46.

³ Materiały ze zjazdu — zob. *tamże*.

⁴ S. GARNCZARSKI, *Sprawozdanie ze zjazdu Stowarzyszenia Polskich Muzyków Kościelnych (Koszalin — 11–13 IX 2007 r.)*, w: POŹNIAK (red.), *dz. cyt.*, s. 8.

⁵ A. REGINEK, *Słowo wstępne*, w: G. POŹNIAK (red.), *Muzyk kościelny. Biuletyn nr 4 Stowarzyszenia Polskich Muzyków Kościelnych*, Opole – Lublin 2009, s. 5–6.

⁶ Zob. *Normy ogólne dotyczące muzyków kościelnych posługujących w diecezjach Kościoła katolickiego w Polsce*, w: POŹNIAK (red.), *Muzyk kościelny*, s. 55–57.

słany do Konferencji Episkopatu Polski. Prace nad nim kontynuowała Komisja Episkopatu Polski ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów. W dniu 11 maja 2009 r. *Normy ogólne dotyczące muzyków kościelnych posługujących w diecezjach Kościoła katolickiego w Polsce*, zwane też zamiennie w tekście tegoż dokumentu „regulaminem”, zostały bez żadnych zmian zatwierdzone. Dokument pełni co najmniej dwójaką rolę: przedkłada ogólnopolskie regulacje dotyczące posługi muzyków kościelnych, będąc jednocześnie wzorcem dla tego rodzaju regulaminów diecezjalnych, które winny zostać z czasem ponownie promulgowane, a przynajmniej skorygowane w punktach niezgodnych z dokumentem ogólnopolskim.

Normy ogólne dotyczące muzyków kościelnych posługujących w diecezjach Kościoła katolickiego w Polsce składają się z siedmiu rozdziałów, one zaś z punktów, które mają numerację ciągłą. Poniżej omówiona zostanie treść kolejnych rozdziałów tegoż dokumentu.

I rozdział nosi tytuł *Wprowadzenie*. Wskazuje on, iż wszystkie przedłożone normy mają na celu ułożenie wzajemnych relacji pomiędzy rządcami kościołów (pracodawcami) a muzykami kościelnymi (pracobiorcami). Podkreśla się tu ponadto, że nadrzędnym celem omawianych norm jest troska o należyty stan śpiewu kościelnego i religijnej kultury muzycznej w Kościele w Polsce (p. 1). Niezwykle istotnym jest fakt, że regulamin rozszerza swoje obowiązywanie na wszystkich muzyków kościelnych, nie tylko zaś na organistów — jak to miało miejsce w *Regulaminie dla spraw organistowskich w diecezjach polskich* z 1953 r. Podobnie zresztą ma się sprawa z regulaminami wielu diecezji. Tymczasem pełnienie posługi muzycznej w liturgii Kościoła nie ogranicza się bowiem do wypełniania zadań przy organach. Stąd też „muzykiem kościelnym jest w rozumieniu *Regulaminu* organista, dyrygent chóru, scholi, kantor, psalterzysta i kapelmistrz”. Oczywiście nie sposób zatrudniać w parafiach np. psalterzysty. Toteż regulamin traktuje posługę muzyków kościelnych szeroko i nie zawęży swojej wypowiedzi jedynie do kwestii funkcji muzyczno-liturgicznych w odniesieniu do prawa pracy.

Podkreśla się ponadto, że *Normy ogólne dotyczące muzyków kościelnych posługujących w diecezjach Kościoła katolickiego w Polsce* znajdują się w ścisłej relacji z przepisami prawa kanonicznego, prawa diecezjalnego, prawa cywilnego obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej. Uwzględniają one ponadto przepisy wynikające z prawa konkordatowego zawartego pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Kościołem katolickim w 1993 r. (p. 2).

Zakres ogólności omawianych przepisów stawia przed biskupami diecezjalnymi konieczność proklamowania prawa dla Kościołów partykularnych. Zgodnie z

Katechizmem Kościoła Katolickiego przez Kościół partykularny, którym jest diecezja (...), rozumie się wspólnotę wiernych chrześcijan w jedności wiary i sakramentów z ich biskupem wyświęconym w sukcesji apostoelskiej. Kościoły partykularne są uformowane na wzór Kościoła powszechnego; w nich istnieje i z nich składa się jeden i jedyny Kościół katolicki⁷

⁷ KKK 833.

Regulamin mówiąc o Kościołach partykularnych, a więc różnych diecezjach w Polsce, proponuje, by przy przygotowywaniu regulaminów diecezjalnych w odpowiednich miejscach uwzględniona została specyfika i tradycja regionów (p. 3).

II rozdział nosi nazwę *Charakter prawny stanowiska muzyka kościelnego* i wskazuje na przełożonych muzyków kościelnych, którymi są władza diecezjalna i rządca kościołów. Podkreśla się nade wszystko, że obowiązki muzyka kościelnego to szeroko pojęta posługa liturgiczna (p. 4). Bezpośrednim przełożonym pracobiorcy jest oczywiście pracodawca, czyli rządca kościoła. Natomiast władza diecezjalna opiniuje i zatwierdza projekty umów regulujących nawiązanie stosunku pracy, odpowiada za formację i szkolenie muzyków kościelnych oraz programuje ogólnodiecezjalne kierunki szeroko pojętego duszpasterstwa liturgicznego (p. 5). Wszelkie „pozakościelne” kwestie prawne wynikające z nawiązania stosunku pracy reguluje *Kodeks pracy Rzeczypospolitej Polskiej* (p. 6).

III rozdział omawia *Kwalifikacje muzyka kościelnego*. Wskazuje najpierw, że stanowisko muzyka kościelnego może zajmować katolik wierzący i praktykujący, szczerze oddany Kościołowi i cieszący się dobrą opinią (p. 7). Szczególnie istotnym *novum* regulaminu jest kategoryzacja muzyków kościelnych, która bierze pod uwagę wykształcenie muzyczno-liturgiczne. W świetle omawianych przepisów, w Kościele polskim istnieją zatem trzy kategorie muzyków kościelnych:

- kategoria I — wyższe wykształcenie muzyczne (dyplom magisterski) oraz dyplom muzyka kościelnego;
- kategoria II — średnie wykształcenie muzyczne oraz dyplom muzyka kościelnego lub licencjat muzyki kościelnej w akademii muzycznej;
- kategoria III — świadectwo umiejętności muzyczno-liturgicznych wydane przez Komisję ds. Muzyki Kościelnej (p. 9).

Kategorie, co istotne, uwzględniają także wykształcenie wyższe w dwustopniowym podziale (licencjat i magisterium), co wynika z zasad systemu bolońskiego w szkolnictwie wyższym.

Odnosząc się do powyższych kategorii podkreślić należy, iż poważnym błędem, którego regulamin uniknął, byłaby próba uchwycenia wszystkich muzyków kościelnych posługujących w parafiach i innych wspólnotach Kościoła w Polsce w ramy kategoryjnego schematu. Albowiem to nie kategorie mają dostosować się do organistów, a organiści do kategorii, które wyznacza regulamin. Wydaje się, że tak rozumiane kategoryzowanie muzyków kościelnych jest wyrazem szczególnej troski Episkopatu Polski o poziom muzyki w świątyniach katolickich w kraju i będzie ono mobilizować muzyków do uzupełniania swojego wykształcenia i umiejętności.

Podkreślić należy ponadto, że *Normy ogólne dotyczące muzyków kościelnych posługujących w diecezjach Kościoła katolickiego w Polsce* pozostawiają szeroki zakres uprawnień muzycznym komisjom diecezjalnym, które będą weryfikować umiejętności muzyków kościelnych i nadawać kategorie we wszelkich spornych lub wątpliwych przypadkach (p. 8). Dodajmy do tego, iż przedłożony schemat nie ma

dyskwalifikować służących Kościołowi od wielu lat muzyków, ale nade wszystko zaprogramować i zainicjować pewną ewolucję — zmianę częściej w polskich parafiach praktyki proponowania funkcji muzyka kościelnego przypadkowym osobom na promowanie do tej posługi osób z muzyczno-liturgicznym wykształceniem. Bardzo trafnie problem, o którym mowa w tym miejscu, uchwycił W. Delimat. Autor ten pisze, że

często bywa tak, że „domorostry grajek” przeistacza się w niedzielny poranek w „Pana Organistę” i brutalnie męczy wiernych i powierzony mu instrument muzyczny swoimi improwizacjami na temat akompaniamentu liturgicznego. (...) Nieprofesjonalny muzyk kościelny nie zna problematyki dotyczącej rodzaju i stanu technicznego instrumentów (...). Żaden nieedukowany muzycznie organista nie zna zasad poprawnego śpiewu⁸

Rozdział IV (*Objęcie stanowiska*) podejmuje kwestie związane z objęciem stanowiska przez muzyka kościelnego. Oczywiście wiąże się to od strony formalnej z przedłożeniem przez kandydata na muzyka kościelnego odpowiednich dokumentów (życiorys oraz podanie o pracę, świadectwo chrztu, świadectwo kwalifikacyjne muzyka kościelnego, opinia z poprzednich miejsc pracy, opinia własnego księdza proboszcza, świadectwo zdrowia) oraz spisaniem odpowiedniej umowy (p. 10, 11). Omawiany regulamin wymaga, by kopia tego umowy pomiędzy rządcą kościoła a muzykiem została przekazana diecezjalnej Komisji ds. Muzyki Kościelnej (p. 10). Obowiązek ten nie wynika z *Prawa pracy*. Episkopat Polski pragnie jednakże przez ten przepis podkreślić ścisłą łączność muzyka kościelnego podejmującego posługę z władzą diecezjalną.

V rozdział omawia *Obowiązki muzyka kościelnego*. Należą do nich: okazywanie szacunku rządcy kościoła i stosowanie się do jego zarządzeń w ramach zawartej umowy, wierność Kościołowi oraz aktywne uczestnictwo w jego służebnym posłaniu i życiu wspólnoty parafialnej (p. 12). Należy w tym miejscu szczególnie podkreślić, że — jak podaje *Katechizm Kościoła Katolickiego* — „wszyscy członkowie Kościoła, choć na różne sposoby, uczestniczą w (...) posłaniu”⁹, które wynika z faktu, że Kościół jest apostołowski. Zgodnie zaś z *Katechizmem*, „«Apostolstwem» nazywa się «wszelką działalność Ciała Mistycznego», która zmierza do rozszerzenia «Królestwa Chrystusa po całej ziemi»”¹⁰. Często zdarza się, niestety, że posługa organisty traktowana jest jako praca (miejsce pracy), w której wypełnienie obowiązków wyczerpuje relację pracobiorcy do niej. Regulamin formułując p. 12, sprzeciwia się takiemu potocznemu tokowi myślenia i mówi o aktywnym uczestnictwie muzyka kościelnego w służebnym posłaniu Kościoła i życiu całej wspólnoty parafialnej.

Oczywiście wymienione zostają także *propria* posługi muzyka kościelnego, którymi są pielęgnowanie muzyki i śpiewu liturgicznego oraz kształtowanie i pro-

⁸ W. DELIMAT, *Kształcenie muzyków kościelnych w Polsce i jego wpływ na repertuar muzyki sakralnej*, w: R. TYRAŁA (red.), *Muzyka w służbie liturgii*, Kraków 2005, s. 98–99.

⁹ KKK 863.

¹⁰ Tamże.

mowanie religijnej kultury muzycznej w parafii. Regulamin wylicza także, w zależności od rodzaju posługi muzyka kościelnego, jego możliwe zadania. Są nimi: gra na organach, śpiew podczas Mszy św. i nabożeństw, troska o tradycyjny i współczesny repertuar liturgiczny, przygotowanie psalterzysty i kantora do liturgii, prowadzenie liturgicznego zespołu śpiewaczego (schola lub chór), prowadzenie zespołu instrumentalnego (np. orkiestra dęta), opieka nad instrumentem i biblioteką muzyczną w parafii, uczestnictwo w dniach skupienia, rekolekcjach lub innych ćwiczeniach i kursach przeznaczonych dla muzyków kościelnych, znajomość obowiązującego prawodawstwa liturgiczno-muzycznego, ciągły rozwój umiejętności warsztatowych (p. 13). Pracodawca winien pamiętać, że wszystkie obowiązki muzyka kościelnego należy wymienić *expressis verbis* w zawieranej umowie (p. 14).

Szczególnie sporną kwestię w opisywaniu posługi muzyka kościelnego podejmuje rozdział VI, który został zatytułowany *Wynagrodzenie muzyków kościelnych*. Kościół pragnie, by wszelka praca na rzecz wspólnoty wiązała się z godziwym i sprawiedliwym wynagrodzeniem, wynikającym z sumiennego wykonywania powierzonych obowiązków. Regulamin podkreśla, że wysokość uposażenia winna wpływać z poczucia sprawiedliwości opartej o społeczną naukę Kościoła (p. 16). Stwierdzenie to jest jednak daleko idącym *generalium*, stąd też, jednakowoż pozostając na poziomie ogólnych stwierdzeń, regulamin wyjaśnia, że rządca kościoła przy ustalaniu wysokości uposażenia winien wziąć pod uwagę: średnią płacę krajową, sytuację rodzinną muzyka kościelnego, kategorię, wymiar etatu, wysługę lat oraz ilość czasu, jaki muzyk kościelny poświęca na przygotowanie swojej muzyczno-liturgicznej posługi (p. 17). Na tym polu koniecznym wydaje się być kontynuowanie refleksji, która doprowadziłaby do wypracowania rozwiązań zadowolających pracodawców i pracobiorców¹¹

Pamiętać należy, że specyfiką pracy muzyka kościelnego jest jej wykonywanie w niedzielę (p. 19). *Prawo pracy* przewiduje w takim przypadku dodatkowe wynagrodzenie. Omawiany regulamin, dostrzegając potencjalne źródło konfliktów na tym polu, podkreśla że posługa muzyka kościelnego jest w sposób szczególny związana z pracą w niedzielę oraz święta i dlatego w związku z powyższym nie przewiduje się dodatkowego wynagrodzenia finansowego muzyków kościelnych przy zawieraniu umów.

Muzykowi kościelnemu ponadto przysługuje prawo do urlopu zgodnie z obowiązującym *Kodeksem Pracy* (p. 18) oraz ustalony z rządcą kościoła dzień wolny od pracy (z wyjątkiem niedziel, uroczystości i świąt kościelnych) — p. 20.

Regulamin, szanując *sui generis* rys estetyki śpiewów, sztuki wokalne i instrumentalnej muzyka kościelnego oraz dbałość o instrument (względnie instrumenty)

¹¹ Na temat sposobów liczenia godzin pracy organisty w archidiecezji poznańskiej — zob. A. RA-DZEWSKI, *Status organisty na przykładzie archidiecezji poznańskiej*, w: POŹNIAK (red.), *Posługa organisty*, s. 26–28.

i chór muzyczny z całym jego wyposażeniem, proponuje, by muzyk kościelny uzgodnił z rządcą kościoła osobę zastępcy na czas swojego urlopu, z którym rządcą kościoła ustali kwestię wynagrodzenia (p. 21).

Ostatni rozdział omawia wypowiedzenie pracy i kwestie sporne wiążące się z posługą muzyka kościelnego. Powodem do wypowiedzenia pracy muzykowi kościelnemu może być m.in.: występowanie przeciw nauce, moralności i dyscyplinie Kościoła, samowolne uchylanie się od należnych obowiązków, konfliktowanie parafii, karalność przez sądownictwo państwowe, brak odpowiednich kwalifikacji zawodowych (p. 22). Możliwe są także inne racje, dla których rządcą kościoła zrezygnuje z posługi muzyka kościelnego, wypowiadając umowę zawiązującą stosunek pracy. Regulamin liczy się z możliwością występowania kwestii spornych i dlatego wskazuje instancje rozwiązujące sytuacje konfliktowe. I tak, w zakresie przepisów kościelnych wszelkie ewentualne spory rozstrzyga diecezjalna Komisja ds. Muzyki Kościelnej. Z kolei w ramach przepisów państwowych — *Kodeks Pracy* oraz odpowiednia instancja sądowa.

* * *

Bp K. Nycz pisze w słowie wstępnym do *Regulaminu Organistów Archidiecezji Krakowskiej*, iż

troska Kościoła o śpiew i muzykę liturgiczną jest tak dawna, jak Kościół. To ludzie zasiadający za organami kościołów tworzyli kulturę muzyczną ludzi uczestniczących w liturgii i dbali o piękno śpiewu kościelnego. To wokół organistów koncentrowało się wychowanie muzyczne dzieci i młodzieży¹².

Słowa te można niewątpliwie rozciągnąć na wszystkich muzyków kościelnych, którzy podejmując posługę liturgiczną, stają się promotorami religijnej kultury muzycznej. Jak wielkie jest to wyzwanie, wskazuje aż nazbyt dobitnie poziom muzyki kościelnej w Polsce. Nie rozwiąże wszystkich problemów nawet najlepszy regulamin, bez względu na to, czy jego zakres byłby ogólnopolski, czy regionalny. Niewątpliwie jednak przed osobami odpowiedzialnymi za religijną kulturę muzyczną w Kościele w Polsce staje konieczność takiego uporządkowania i zaprogramowania posługi muzyków kościelnych, by doprowadzić z czasem do podnoszenia jakości i estetyki muzyki liturgicznej. Parafrazując ks. I. Pawlaka, śmiało można stwierdzić, że posługa muzyka kościelnego nie jest tylko zawodem, lecz także powołaniem, mającym w sobie znamiona charyzmatu i łaski¹³

¹² K. NYCZ, *Wprowadzenie do Regulaminu Organistów Archidiecezji Krakowskiej*, w: *Regulamin Organistów Archidiecezji Krakowskiej*, Kraków 2000, s. 2.

¹³ Por. I. PAWLAK, *Nowe spojrzenie na zadania organisty*, HD 41 (1972), z. 3, s. 188.

**An organist service in Polish Catholic Church
according to new General Standards Concerning Church Musicians
Working for Polish Catholic Church Dioceses**

Summary

On 11 May 2009 Polish Episcopal Commission for Divine Worship and the Discipline of the Sacraments approved “General Standards ...” — the document that serves as all-Poland set of regulations for church musicians. “General Standards...” plays a double role — it presents all-Poland rules for church musicians' work, being at the same time a model for diocesan regulations of this kind which have to be promulgated again in the course of time or at least corrected when ill-matched with the document discussed. The latter, long a waited, was worked out by Polish Church Musicians Association. It consists of seven chapters and each of them contains consistently numbered points. The article discusses the details of those regulations.